

Izbačen vsak dan razen v
sredji in praznikov.

Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XV.

Cena leta

je 55.00.

Entered as second-class matter January 25, 1919, at the post-office

at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 14. oktobra (Oct. 14), 1922.

Subscription 55.00

Yearly.

Uredilski in upravilski pro-
stori: 2657 So. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4255.

STEV.—NUMBER 241.

AMERIKA SE JE PRIČELA ZANIMATI ZA DARDANELE.

Ameriški kapitalisti ne marajo,
da bi Angličani sami dominirali
morsko otino.

NAVIDEENO GRE ZA "PRA- VICE MISIONARJEV".

Pariz, 13. okt. — Časopisi so
prinesli vest, da je ameriška vla-
da vprašala Francijo za razna po-
jasnila glede dardansko konfe-
rence. Francoski zunanji minister
ne zanikati, ne potrditi te vesti.

Amerika bi rada vedela, dali je
ententa pri volji spremeniti sklep,
da liga narodov skliče v vodi
ofinski konferenco. Ker Amerika
ni članica lige, želi, da se konfe-
renca aranžira brez lige in potem
bi Združene države tudi poslale
delegacije.

Dejstvo, da se je Amerika pri-
čela zanimati za dardansko
vprašanje, je obudilo v Parizu ži-
vahne razprave. Najmanjšega
dvoma ni, da ameriški oljni inte-
resi ne marajo, da bi Angličani do-
minira konferenco, ki je najvaž-
nejša izraza versajlske konference,
ako ni že bolj važna. Dardanska
konferenca odloči, kdo bo gospo-
dar ožine, ki je morska cesta do
neizmernega petrolojskega boga-
stva v Mesopotamiji in na Kavkazu.
Amerika zahteva, da je ta
cesta odprta in prosta za vse
države; ravno to zahtevajo Fran-
cija, Italija in Rusija. Angličani
tudi govorijo o "prostosti" Darda-
nel, toda znano je, da to pomeni
prostot pod kontrolo Anglije, ki
kontrolira ligo narodov. Angličani
bi radi imeli stalno garnizijo v
Čanaku, iz katerega bi naredili
drugi Gibraltar.

Carigrad, 13. okt. — Tukajnji
ameriški generalni konzul Gabriel
P. Randal je izjavil, da ameriška
vlada nasprotuje zahtevam turških
nacionalistov glede odprave kapitu-
laciei. Amerika je zainteresirana,
pravi konzul, v nedotaknjenosti
trgovskih pogodb, varstvu
kristijanskih manjšin in pravice
misionarjev na Turškem, da lahko
brez ovir nadaljuje svoje delo.
Ako se odpravijo kapitulacije, iz-
gube kristjani vse svoje pravice,
kajti potem bodo odgovorni turški
sodiščem in pokoriti se bodo
morali turškim zakonom, dočim
veljajo zdaj za inozemce zakoni
njih držav in stope pod zaščito
konzularnih sodišč.

Odprava kapitulacij je nemogoča,
dokler ni turška država ločena
od mohamedanske vere; vsi turški
zakoni slove na izlamu in kristja-
ni se jim ne morejo pokoravati,
ako nočajo zatajiti svojega ver-
skega prepiranja. Kadar bo v
Turšiji verska svoboda, potem je
lahko konec kapitulacij.

Takšno je stališče ameriške
vlade po izjavi konzula Randa-
la v Carigradu. Kemalisti bodo zah-
tevali na mirovni konferenci, da
se kapitulacije odpravijo, ker so
poniževalne za njihovo državo.

London, 13. okt. — V angleških
uradnih krogih pravijo, da Angli-
ja se še ni odločila, dali se povabi
Rusija na dardansko konferen-
co. Lloyd George in Curzon sta
baje zadovoljna s povabilom Ru-
sije, toda Churchill z nekaterimi
drugimi ministri vodi opozicijo.

SERUM PROTI SLADKORNI BOLEZNINI

Philadelphia, Pa. — Fiziologji
na univerzi v Toronto so izdelali
serum, ki se da rabiti z uspehom
proti sladkorni bolezni. Pred ne-
kaj tedni so prejeli na pennsy-
vanski univerzi nekaj tega serua,
da ga preizkusijo na bolnikih.
Dr. Alfred Stengel zdaj naznanja,
da se je stanje bolnikov obrnilo
na bolje, ko so jim parkrat ubrizgi
nil serum pod kožo.

ČUDEN UMOR.

Larned, Kans. — A. J. Umber-
ger, 45-letni farmar, si je končal
življenje na nenavadni način.
V taknili je glavo v zanko, drugi
konci vrvi je pa privesal konju
za komat in nato je pognal konja
iz hleva. Konj se je spasišč in vle-
kel farmarja čez polje. Ko se je
konj umrtil in vrnil v hlev, je pri-
vlekel za seboj mrto truplo.

DELAWSKI OBČINSKI ODRÖ- NIKI V MINNEAPOLISU NA DOBREM DELU.

Minneapolis, Minn. — (Feder.
Press) — Delavski blok, v katerem
so socialisti in laboritje, v ob-
činskem zboru v Minneapolisu je
že drugič porazil predloga za
gradnjo nove vojašnice v mestu.
"Minneapoliski delavci nočejo, da
bi se tu ponovili dogodki v Penn-
sylvania, kjer je milice ustrelila
Fannie Sellinsovo in suvala njeno
truplo," je rekel občinski održnik
Lindsted, ko je pobijal pred-
logo.

SE BODO TOČILI ŽGANJE NA LADIJAH.

ZODNIJSKA PREPOVED IEDA- NA PROTIV DAUGHERTYJEVI PROHIBICIJONIŠKI PRED- LOGI.

Tako površno Volsteadov zakon
razne zapletite.

New York, N. J. — Fanatični
prohibicijonisti so si veselja men-
ali roke, kajti bil je predvečer,
ko je imela stopiti v veljavno Daug-
hertyjeva prohibicijonista odre-
dba in razlagi Volsteadovega
zakona, po katerima je prepovedano
ameriškim ladijam prevaja-
ti opojne pišeče, tujesemskim la-
dijam je bilo pa prepovedano, da
ne smejto imeti v krešnih opojnih
pišeč, kadar so v trimljakem a-
meriškem vodnem pasu. To vese-
lje je pa bilo v zadnjem trenotku
skaljeno.

Zvezni sodnik Hand je izdal
sodniško prepoved, ki prepoveduje
lokalmi oblastem izkati o-
pojne pišeče na ameriškem par-
nikoma "Finland" in "St. Paul".
Poleg to prepovedi je izdal sodnik
še odredbo, ki pozivlje vladne a-
gentje, da dokazejo, zakaj naj bi
se ne izdala sodniška prepoved,
ki jim prepoveduje nadleževati
24 britiskih ladij, katere so last-
nina britiskih družb. Anchor in
Cunard.

Prepoved se smatra za veliko
zmagu napram Daughertyjevi od-
redbi v krogih parobrodnih inter-
esov, ki izjavljajo, da bi imeli na
miljone dolarjev izgube, ako osta-
ne Daughertyjeva odredba v ve-
ljavi. Sodniška prepoved je bila
izdana na peticijo International
Mercantile Marine korporacije, ki
obravna parne "Finland" in
"St. Paul."

Cunard kompanija izjavlja, a-
ko se izvede Daughertyjeva od-
redba, da bo družba imela veliko
gmotno izgubo, ker bi bilo zanjo
težko dobiti mornarje, pa tudi
potniki bi se posluževali drugih
parobrodnih družb. Dalje povedar-
ja, da bi ji bilo nemogoče spominje-
vati postave raznih držav, pose-
no Italije, ki predpisuje, da mo-
rajo častniki, mornarji in potni-
ki dobiti vino, ki ima 12 od-
stotkov alkohola v sebi. Dalje
družba povedarja, da bi odredba
kršila sedanjega pogodbo med Zdru-
ženimi državami in Veliko Britan-
ijo.

V kabinetu samem so pa nastale
rasprave, kaj naj se zgodi s tu-
jezemsko ladijo, ako najde na-
nji opojne pišeče. Justični tajnik
Daugherty je zavzel stališče, da
se ladija zaseže, zakladniški taj-
nik Mellon ni bil za zasego ladije,
ampak meni, da zadostuje, ako se
zasežejo opojne pišeče in kaznu-
jejo z denarno globo lastniki la-
dije.

Ir Pariza poročajo, da so fran-
coski parobrodni interesi pripravljeni
predložiti zadevo međunarod-
nemu sodišču v Haagu, ako naj-
višje sodišče v Združenih državah
pričrti Daughertyjevi odredbi.
Francoski parniki bodo odpili
kot ponavadi, ko se pa približajo
trimljakemu pasu, bodo zapreža-
tilli pivnico, ki ostanejo zapete-
ne, dokler parnik ne zapusti A-
merike in njenega trimljanskega
ladije.

Iz Londona poročajo, da pasa-
žirji, ki so se vkrali na ameriške
ladje, vločijo s sabo na ladje
in druge opojne pišeče. Kapitani
niso prejeli še nobenih instrukcij,
kako naj nastopijo proti potni-
kom. Nekateri so zdaj napoveda-
jejo, da bodo na ameriških ladi-
jih zdaj pilii, da bo kar, teklo od
mize, ako bo vsak potnik lahko
princpel s sabo opojne pišeče, ko-
likor bo hotel.

KDO OVIRA PRIHOD FRANCOSKEGA SOCIALISTA?

DRŽAVNI DEPARTMENT IN AMERIŠKI PODKONZUL V PA- RIZU PRAVITA, DA NI.

Eliub temu pa Jean Longuet ne
more v Ameriko.

Washington, D. C. — Jean Longuet, voditelj francoskih socialistov, nočejo vidirati potnega lista, da odpotuje v Ameriko, kjer mihi predavati.

Ako diplomatske oblasti v Washingtonu govore resnično, sedanji ameriški podkonzul v Parizu mora še odgovarjati na brzojavko, ki mu jih je posiljal tajnik Hughes v tej zadevi. Podkonsul pa izjavlja, da je sedmega oktobra brzojavil tajniku Hughesu in ga vprašal za posebno dovoljenje, da vidira Longuetov potni list. Obenem je opominjal Hughesa, da je tako vprašanje odpostil že pred sedmimi dnevimi. Vprašanje je odpostil z diplomatično pošto in je bilo v diplomatični pošti vred.

Tri dni kasneje desetega oktobra je državni departmet telefonično trdil senatorju Laddu, da mu še ni bila predložena Longuetova zadeva in da na brzojavna vprašanja v Pariz še ni odgovor.

Senator Ladd je popolnoma podučen o teh izjavah predstavnika konzula in državnega departmanta, ki si nasprotujejo druga drugi. Znane so tudi ameriškemu vodru, ki priredi govorniško turo. A. L. tajnik Hughes izjavlja, da mu sadevi ni še znanega, ne gre vratiti.

Joseph Gollomb, tajnik odgovarja na prireditve govorniške ture, je poslovno spaljal na tajniku Hughesu. Posilj je brzojavko iz New Yorka, v kateri citira brzojavko iz Pariza, ki je bila Hughesu odposljena dne sedmega oktobra, in vprašuje načelnika diplomatskega stožca, kaj to pomeni, da najreče, da li želi ali ne želi Longuetovega obiska v Ameriki.

Pravni in moštvo rečeni.

San Francisco, Cal. — Okoli petih ajutraj so na potniškem parniku "City of Honolulu" odkriti ogenj. Parnik se je nahajjal 670 milij jugozapadno od San Pedra, Cal., in 1.400 milij severo-
vzhodno od Honolulu. Parnik se je vrnil domov v San Pedro s svojega prvega potovanja.

Minilu ni ura in kapitan je spoznal, da je nemogoče rešiti parnik. Morje je bilo mirno in kapitan je odredil, da se potniki in vedenja moštva ukrojijo v doline in na plavajo. Kapitan v nekaterini pomembnosti je ostal na parniku in poskušal so pognati ogenj. Okoli desetih dopoldne so spoznali, da je vses trud zastoj.

Oddani so bili brezidni klici za pomoč, katerim so se odzvali ladje "Enterprise", armadni transport "Thomas", parnik "West Faralon" in druge ladje.

Prvi na pomol je došel parnik "West Faralon". Bilo je ob politički popoldne in ponesrečen parnik je goren sred oceana kot velika bakija. Ustavil se je eno milijo proč od ponesrečenega parnika in pričel reševati potnike in moštvo, ki so bili v čolinih in na plavilih.

Kapitan je po starini mornarski tradiciji ostal do zadnjega na ponesrečenem parniku in je skušal pogasiti ogenj s pomočjo mornarjev, ki so bili pri njem. Z njim so ostali do zadnjega na parniku tudi uslužbenec pri brezidnem aparatu in vrili svojo dolžnost, dokler jih ni ogenj pregnal.

Brezidni brzojavke ne porodajo, kako je nastal ogenj in ne navajajo vzrokov zanj.

Malo pred polenajstih so kapi-
tan in zadnji mornarji zapustili
parnik in brezidni brzojav je
prodrl na veste krizem Pacifika.

Ni parnik je bilo 72 potnikov,
moštvo je pa štele 145 oficirjev
in mornarjev. Morje je bilo gladko
kot steklo in temu dejstvu je
pričasno, da je bila rešitev pas-
sirjev in moštva mogoča brez vse-
ke negode.

V vojem času je parnik nosil
ime "Huron". Parnik je bil do-
deljen Los Angeles Steamship
kompaniji, da ga preizkusni skon-
čest mesecov. Bil je ves predelan
in opremljen z vsemi udobnostmi
za potniško službo.

PARNIK PRODANA ZA STO
DOLARJEV.

Amonia, N. D. — Matice iz tukajnjih čebeljnjakov, poznana pod imenom "Achievement Girl", je bila prodana tvrdki J. M. Cut-
ter & Son za \$150. Matice je bila posljana v Alabama po pošti, da tam prezimi, spomladis se pa zoper-

AMERIŠKI POSLANEC NA KUBI PREPOVEDAL AMNESTIJSKI ZA- KON.

Washington, D. C. — (Feder.
Press) — "Republika" Kuba ne
smo ponosili svojih političnih
jetnikov. Tak je ukaz generala E.
H. Crowderja, ameriškega pod-
kralja na Kubi. Crowder je moral
zapustiti Havano 10. t. m., ko je
izvedel, da hode kubanska sbornica
sprejeti zakon splošne amne-
stije. Takoj je posval voditelje
sbornice k sebi in jim bral levite,
rekot, da bi pomilovani jetniki
potop organizirali revolt in ameri-
ško posilje, katerega mora
Kuba podpisati v Wall Streetu, bi
bilo v nevarnosti. Crowder je po-
sobi poslane Združenih držav
na Kubi. Še je tja z namenom, da
reorganizira kubanske finance tako
kakor hočejo walstreetski bankirji.

Atene, 13. okt. — Grki štev v
Tracijski so se upri. Nočejo uboga-
ti poveljnikov. Voditelji puntarjev
izjavljajo, da ne bodo izprazni-
nili Tracijske, marveč bodo čakali
Turkov.

Pariz, 13. okt. — Med Lond-
onom, Parizom in Rimom se zdaj
izmenjavajo note glede vprašanja,
kje naj se vrši mirovna konferen-
ca z Turki. Francija in Italija sta
proti temu, da se bi konferenca
vzela v Scutariju, na azijatski
strani Carigrada kakor so suges-
trirali kemalisti, ker ne morda
sborovati v senci velikih topov na
angleških bojnih ladijah. Qua-
d'Orsay (stan francoskega zuna-
jega ministrstva) je včeraj poročal,
da se konferenca najbrž vrši
v južni Italiji.

Zavezniški so tudi mnenja, da se
bi konferenca glede dardanelo-
bospske ožine vršila v drugem
kraju, ne pa tam, kjer bodo skle-
pali mir s Turdijo. Ako se anglos-
ka vlada zediní z zavezniški, da
se proti konferenci, točno v Carigradu, kjer so
vzeli mire s Turdijo. Kemalisti so
odprt v povez, da nova go-
spodarska politika v Rusiji ni niti
najmanj ne ugaja. Prisnam, da je
potrebna. Prisnam, da brea te-
ga koraka se bi v Rusiji po-<

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Nadav na vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA".

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

REZUME.

Kongresno zasedanje je zaključeno in postavljajoči se udeležujejo volilne kampanje, ki konča z volitvami v novembru. Redno kongresno zasedanje prične prvi pondeljek v decembru. Toda političarji, ki imajo tesne stike z administracijo, govore, da se pozove kongres k izrednemu zasedanju po novembarskih volitvah, da se reši subvenčna predloga za plovbo po morju.

Samoposebi se razume, ako je konzervativcem mogoče pognati to predlogo skozi kongres, se sprejmejo tudi določbe, ki prepovedujejo stavke.

Kongresniki iz srednjezapadnih držav nasprotujejo subvenčni predlogi. Nekateri celo izjavljajo, da se ne udeleže te izredne seje. Razmere so pa take, da bo administracija uravnala svoje delo po rezultatu novembarskih volitev. Odzaj naprej bo slišati klic: "Gradite našo trgovsko mornarico!" Nastopali bodo kot rešitelji in pravi graditelji ameriške trgovske mornarice. Napadli bodo vsekoga, ki nasprotuje subvenčni predlogi kot nasprotnika trgovske mornarice.

Ako volitve izpadajo ugodno za administracijo, bo sklicano izredno kongresno zasedanje in subvenčna predloga bo sprejeta.

Pred kongresom je bila tudi predloga za izplačilo vojaške nagrade, ki je bila odklonjena. Zagovorniki predloga so povdarijali, da se vojaška nagrada prav lahko izplača, ako se naloži davek na nadprofit in povpraši osebni dohodniški davek na visoke dohodke. Nasprotniki predloga so naobratno naglašali, da ne bi bilo lepo, ako bi se vojakom na njih patriotično požrtvovalnost pritisnil dol. Seveda niso ti nasprotniki predloga z besedo omenili, da ni bilo najbolj glasnih patriotov med privavnimi bizniškimi interesi prav nič sram spravljati velike dobičke, ko so vojaki bili na fronti onkraj oceana.

Izvedelo se je tudi, da so vojni dobavatelji, dasiravno so že preje pospravili izredno velike profite, prejeli okoli \$3,000,000,000 odškodnine, ker je prišlo premirje prezgajaj, da niso mogli napraviti še večjih dobičkov.

Zeleniške družbe so prejele več ko \$700,000,000 odškodnine, za "Skodo", ki je bila napravljena na njih lastnini", ko so bile železnice pod vladno kontrolo.

Vojni naddobički so se znižali letno za \$450,000,000.

Ti profiti gredo mar samo velebiznisu, kajti profiti malih biznismanov se ne smatrajo za velike.

Davki na velike dohodke so znižali letno za \$90,000,000.

Justični tajnik ni podvzel resnih korakov, da se priimejo vojni dobičkarji in grafterji. Kongres je sicer dovolil Daughertyju, kar je zahteval, toda vojni graftarji so še prosti.

To je kratek rezume najvažnejših vprašanj, ki so se pojavila v zadnjih dveh letih. V novembru bo ljudstvo zopet volilo svoje zastopnike v kongresno zbornico, zvezni senat in druge postavljajoči zastope. Ako pogleda nazaj na delo svojih zastopnikov zadnjih dveh let, ima pred sabo sliko, kako so bile njegove koristi zastopane v postavljajih zborih. Glasovnica daje ljudstvu moč, da na prvotorek v novembru izreče z glasovnico svojo sodbo o tem delu.

Ako se ljudstvo ne bo poslužilo volilnega listka v obrambo svojih koristi, tedaj se lahko pripravi, da nima pričakovati kaj boljšega.

Delavci in farmarji, ki tvorijo ogromno ljudsko večino, imajo bridke izkušnje za sabo.

Profesionalni političarji so že na delu, da zmešajo ljudstvo na volilni dan. Veliki dnevniški so polni vesti o dobrih časih, visokih delavskih mezah, pomanjkanju delavcev itd. Delavci dobro vedo, kako visoke so te mezze, kako morajo tekati od podjetja do podjetja za delom in kakšne so delovne razmere. Tudi farmarji še menda niso pozabili, kako so jih wallstreetski privatni interesi znižani in kar čez noč pritisnili k steni, da niso mogli dihati. Agitacija o dobrih časih pa lahko zmeša srednje stanove, ki ne vedo v kakšnih razmerah žive delavci in farmarji. Zategadelj je dolžnost farmarjev in delavcev, da opozore srednji stan, da so vesti o dobri hčasih lepe pripovedke za odraslene otroke, ki so daleč proč od pravega in resničnega položaja.

SLIKE IZ NASELBIN.

Edenborn-Gates, Pa. — Da bodo irvinski bratje stavkarji znali, da se mi v colnellijskem koksovnem okrožju še dobro držimo na stavki, dam ta doppia v javnost. Tako bomo ostali, dokler ne nadvladamo "kajzerja" Fricke in Raineyja. Iz vseh kompanijskih stanovanj so nas sedaj izgnali in bivamo pod šotori, kakor igani v starji domovini.

Dobili smo prvo pomoč od starejših unijačev in pričeli smo delati barake. Stavkokazov je na Edenbornu osem domačin, na Gatesu 12, val drugi so ēmopoliti iz Alabame in stare Virginije. Iz Panamske cone so tudi pripeljali dva vozova takih zamoreev, ki imajo v nosovih in ušenjih še obroče, velike, kakor jih imajo biki v nosdrivih.

Sliši se, da Rainey in Oliver kompaniji mislita pustiti na sadiču Frickeovo kompanijo in bosta podpisali pogodbo, da ona kakor drugače ne obrne svoje politike. Stavkokazi in deputiji jih namreč preveč stanejo, premoga pa spravijo prav malo na dan. Po zadnji statistiki, ki je izšla v Washingtonu, se vidi, da v koksovem okrožju, kjer imajo sedaj vse polno ēmoro stavkokazov, producirajo komaj 14 odstotkov premoaga in koksa.

To je dober znak za nas. Poleg tega so državni rovski inspektorji že zapri več rovov, ker so bili v tako slabem stanju, da se bojijo.

vzpostavljanja pustiti še na najbolj pozabljenje ljudi. Naj je nastopi enkrat zima, in tedaj bomo videli, kaj bodo počeli stavkokazi. Janev v Fayette countyju so vse polne eksplorativnih plinov in kako se bodo oni, neveči, varovali. Izurjeni premogarji smo se dobro pasili, pa vseeno so se pripetile nasreče. Ko so je pripetila tako nasreče 3. februarja na Gatesu, in to ob dveh ponoči, je ubilo 26 premogarjev. Naj nastopi enkrat zima in najeteli, ki so sami Alabame, si bodo sami preskrbeli smrt v teh rovih, ako ne bodo odnehalni. Kompanije bodo tedaj prisiljene podpisati pogodbo in odobriti vse, kar sedaj zahtevamo.

"Starši, vzgojevalci ali katerikoli Slovev v državi Oregon, ki imajo oskrbo in vzgojo otrok, sta včetek kot osem let in manj kot 16 let, morajo posiliti otroke v ljudske šole onega šolskega dnešnika, v katerem žive. Kdo šolsko obveznil otrok ne bo poklical v ljudake šole ob času, ko so šoli odprte, se ga lahko kaznuje s, ne manj kot \$5 in ne več kot \$100 denarjev globe, ali ne manj kot en mesec in ne več kot dva meseca zapora, ali pa oboje denarje globe in zapor. Izvzeti so samo otroci, ki so telesno poškodovani in ne morejo hoditi. Otroci, ki so že izpolnili osmi razred, so pod kontrolo državnega šolskega sveta, ako še niso izpolnili zadnjega šolskoobveznega leta.

Otroci stari od osmih do 10 let, ki stanujejo od šolskega poslopja več kot eno in pol milje vstran so izvzeti od šole, otroci nad deset let pa le, če je stanovanje oddaljeno od ljudske šole nad tri milje po najkrajši poti. Toda izvzeti niso, če je prevažanje od stanovanja do šole mogoče in so prevozna sredstva v dotednjem distriktu.

Izvzeti so tudi otroci, ki imajo zasebnega učitelja, toda preden dajo starši svojim otrokom zasebnega učitelja, morajo zato imeti dovoljenje od države.

Če bo ta predlog sprejet, ki pride na glasovanje meseca novembra, stopi v veljavo s prvim septembrom 1926. Največji nasprotniki te predloga so posamezne privatne šole, slasti rimsko-katoliški gospodje v splošnem. Ti se poslužijo marsikater prilike, na pokopališču, v cerkvi in drugod, da zabredejo v politiko in delajo propagando proti sprejetju predloga o šolski obveznosti.

Ni dolgo temu, ko je bil tu nek obred na pokopališču. Duhanik se je po obredu in molitvah moral tudi dotakniti politike in bodičib poljiv. Povedal je, kaj misli o omenjeni predlogi, posebno povdarij, naj volijo navzoči tako, da bo predloga prepadla, sicer, da bi bilo skodljivo zanje, ki imajo privatno šolo. Sedaj da dobivajo nekaj od države za vsakega otroka, ki počaja v njihovih šolah. Ta denar seveda tudi gre iz žepov tistih, ki plačujejo za vzdrževanje ljudskih šolah. Oni torej vrdržujejo avto in še privatne šole.

Pričeli so s ponevним štetjem na strani Halla, ali vse zmanj, vidi je, da je v resnici pogorel. Ni se še ustrasil in začel kandidirati kot neodvisen kandidat. Sele ko je viden, da mu gre vedno slabše, se je umaknil kot kandidat za glavni stolec.

Tako imamo danes samo dva kandidata, ki mislita priti na glavni stolec države Oregon, Charles Hall in Ben W. Alcott. Walterja M. Pierce, demokrata in tudi delajo danes na vse pretege

Ben W. Alcott, republikana. Ni nam namena zagovarjati tega ali onega, kajti kot unijski delavec ne volim kandidatov kapitalističnih strank, nisem izdajalec svojega razreda. Prepoznam je že, da bi se vslil kak neodvisen kandidat v ta politični boj, to je vse, kar so demokrati želeli, kajti če bi imeli neodvisnega kandidata, bi strakosali glasove na eni ali drugi strani in to je njih smoter.

Radi šolskega predloga, ki se glasi, da bi morali vsi otroci hoditi v državno šolo od 8 do 16 leta, in ne v privatne, bi rad povedal svoje mnenje. Kaj pravzaprav je ta predlog, da se ga nekateri elementi tako boje in ga hočejo z vso silo zatrut? Nasprotniki ga slikejo v vse drugačni luči, kakor je v resnicu. Kampanja zoper sprejetje predloga se sesoto iz nekega samovoljnega komiteja, ki se nahaja v Portlandu, Salemu in Oregonu. Ta odbor ima nalogo potrošiti denar, ki je bil nabran v svrhu, da se prepreči sprejem predloga. Denar bo potrošen tam, kjer bo največ koristilo za kandidata Alcotta. Precej denarja imajo na razpolago za kampanjo za preprečitev sprejetja predloga glede šol. Nabrali so baje po celi državi Oregon \$500.000, in od te vsote je podelila rimska katoliška cerkev \$50.000. Lahači imenujemo tudi moža, ki je sam dal \$100.000 v ta namen, v čemer se jih vidi, da je vred.

Možki in ženske, ki pripadajo različnim organizacijam in odsekom, se že hudujejo, da ne dobitijo nekaj od ogromne vsote, ki je bila nabранa v svrhu, da bo predlog zavrnjen na voliču. Če predlog propade, bodo to povzročili oni, ki so v kampanji, denar pa bodo dobili tisti, ki jim kampanjo narekujejo. Voditelji demokrata stranke pa se smejejo v pest, ko je Hall umaknil kandidaturo in že čutijo zmago na svoji strani.

Predlog glede šole, ki bo pri-

šel na tisoče dollarjev, sa- mo da predloga prepade.

Walter M. Pierce je še omenjen predlog. To je demokratski kandidat in če bo on izvoljen za governorja meseca novembra, je predloga zasigurana, da pride pod streho. Ko je predloga prvič zagledala beli dan, so pro obdelovali dobro znane kukiuksove. Ni se došli brigati, kajti mislili so, da so ti možje precej vroče krvi in preden pridejo jesenske volitve, da se jim bo ohladila. Toda omenjena predloga je že bila sprejeta leta 1920 ter so njeni očetje Scottish, Rite, Masons in A. A. O. Mables Mistie Shrine. Klana so torej dolžili po nepotreben. Za predloga bodo volili do zadnjega moža, ki jih je okoli 10.000 v Oregonu.

Po mojem mnenju je predlog krišten ne samo delavcem, temveč tudi državi. Sam imam izkušnje, koliko se otroci naučijo v privatnih šolah, posebno pa v katoliških za-

vodilih. V Oregonu imamo višje šole, iz katerih pridejo učitelji in učiteljice, med temi šolski je tudi

enka katoliška. Ko učenci dobre šolsko ispričevalo v oni šoli, ka-

nko naredijo skupino za učiteljstvo, ki se jim tudi podeli in uči-

jo se lahko celo življenje, ako se jim izjubi. Drugače pa je s šolo, ki je pod državno kontrolo.

Tan mora učencem vsako leto na-

praviti izkušnjo, kar je tudi pravljeno. Pri tem se šele vidi, koliko vpliva ima katoliška cerkev pri državi.

Imamo postavo, ki ne dovoljuje pripadniku rimske katoliške vere, da bi bil član šolskega sve-

ta, toda ta postava ne omreži vsega. Kakšne posledice bodo, če bo omenjeni predlog sprejet, torej še vidimo danes. Če sta dva noseča različnega verškega prepiranja, se še prepirajo in podajata v politiko, dasi pogosto ne vesta, kaj je pravzaprav omenjena predloga in kakor koristi bi bilo za oba, da bi bila sprejeta. Ali ni se treba radi tega rasburjati in metati polena pod noge drugemu, predlog je ni postava.

Kaj je napotilo omenjeni orga-

nizaciji, da sta spravili to predlog pred volilice, bi moral vsakdo vedeti, če je zasledoval časopisje in delovanje katoliške organizacije. Katoliška duhovščina se vedno zagonja v šolski svet, rada bi narekovala, kaj se sme in kaj se ne sme učiti po šolah. Dobro veče, da je treba pričeti že pri mladih drevesa. Imeti hočejo mladino, da bi jo podučevali v svojem duhovstvu, kakor smo ga opazili. Na-

preden ni tisti učitelj, ki smatra za svojo dolžnost, da uganja na zgoraj najhujši servilizem, okolo se pa neprimerno nestrenost.

Učitelj je vzgojitelj in vse njegovo delovanje bi moral imeti vzgojno tendenco, ton napredne

spravljivosti. Šola bodi vzgojiteljica plemenitih ljudi, zavednih lju-

di. Ako pa vzgojitelji sami slepo

služijo režimu, ter ne pokazujejo najmanjše volje in razumevanja,

da mora biti šola sama sebi na-

men, vzgajalične neodvisnega na-

raščaja z jasnim pogledom na življe-

jenje, potem je to le dokaz, da je tudi vzgoja učiteljev slaba. Učitelji kot pedagogi bi se moralni

digniti nad vsakdanjost iz edinim ciljem, da vzgoje samostojne lju-

di. — Kongres invalidov se je ob-

široko posvetoval o invalidskem vprašanju v državi. To vprašanje je poreče. Vlado je invalidom predložila načrt, kako misli rešiti

invalidsko vprašanje. Razložila je svoj načrt: na anketi, ter s tem

SAMOKRES V ROKAH NEWYORŠKEGA POLI-CAJA JE NEVAREN.

EKRAJ VSAK TESEN JE IZ-VERSEN UMOR.

Tako izjavila policijski podkomisar Leach.

New York, N. Y. (Fed. Press) — "V New Yorku se izvrši vsaki teden najmanj en umor zaradi pisanega policeja," je izjavil policijski podkomisar Leach, ko se je vrnila obravnava proti policiju zaradi pijanosti v službi. "Dva taka umora sta bila izvršena v štirih dneh."

Policijski uboji, izvršeni v pijanosti in preprič v New Yorku, so postali zadnja leta tako številni, da newyorški listi omenjajo le še izredne slučaje.

Zadnja leta so socijaliki in velepotne poizkusile zabraniti policijsko brezobzirnost in pretepanje arrestantov po policejih. Toda ustrežno ni bilo. Ob neki takih prilikah je okrajni sodnik Franklin Taylor v Brooklynu zelo ostro obdelal takozvano metodo "tretje vrste", s katero skuša policija izsliti izpovedi od arrestantov in otočencev.

"Postava se mora izvajati po postavi," je rekel sodnik, "in nikakor ne z nadaljevanjem zločina po onih, ki so prisegli, da bodo izvajali postavo. Ali smo civilizirani ali necivilizirani. Ako smo civilizirani, tedaj je naša dolžnost, da kaznujemo zločine, izvršene na postajah, in vtaknemo krive poštevje v ječo. Ako smo pa necivilizirani, tedaj se otrestimo vseh pretvev v vrimmo se nazaj k mučilnemu orodju in vijakom brez vsakega odlašanja."

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Kulturno delo unije. Krojaška maja Amalgamated Clothing Workers of America ima v načrtu indajanje podučnih in zabavnih knjig za svoje člane in njih družine. Predlog pojde na splošno glasovanje in če bo sprejet, bo unija izdala vsak leta dve knjige za eden dolar, dočim bi v knjižarnah vsaka knjiga stala najmanj dva do tri dolarje. Člani imajo pri splošnem glasovanju odločitveno, kakne knjige hočejo.

Polična akcija unije. Zastopniki državne delavske federacije v Kansusu in Lige nadstrankarskih volicov sostavljajo načrt za skupno listo kandidatov ob prihodnjih volitvah. — Socialistična stranka v Montani je imela konvencijo te dni v Buttu in postavila kandidata za vse urade in zastope. Na čelu liste je George Ambrose, kandidat za zveznega senatorja.

Nova delavska banka. Strokovne organizacije v Alabami so ustanovile svojo banko v Birminghamu z glavnico pol milijona dolarjev. Banka je pričela poslovati zadnji teden. Dividende delniščem so omejene na 10 odstotkov.

Konvencija ohajske federacije. Drugi dan konvencije Ohajske delavske federacije v Cantonu je potekel med razpravami o starostnem zavarovanju za delavce in zakonih glede varstva zdravja delavcev v industrijskem. K stvari so govorili mnogi veččaki. Federacija je zbrala sklad za kampanjo za zakon starostnega zavarovanja v Ohiju. Tajnik-blagajnik Donnelly je poročal, da je tokom leta priskrboval omenjeni sklad \$9,751.90, potrošilo pa se je za kampanjo \$624.097.

Francoska misija v Rusiji. Moskva, 13. okt. — Francoska misija, katero vodi Edouard Herriot, župan v Lyonu in predsednik stranke francoskih radikalnih demokratov, je prvo znamenje bližnja Rusije in Francije. Herriot je obiskal vse sovjetske voditelje in jim dejal, da Francija podpira Sovjetske Rusije glede programa turških nacionalistov, kar tudi ruski program glede Dardane. Rekel je tudi, da vprašanje Dardane ne bo nikdar pravilno rešeno, dokler ne bo Rusija zavrnuta.

Herriot je brzojavil Poineareju v Moskvi, prosič ga, naj se pogleda, da bo Rusija zastopana na dardanski konferenci. Poincaré je zgovoril, da se strinja z njenimi nazori glede Dardane in se je zahvalil sovjetski gostoljubnosti, ki je bila

ŠPANSKI KRALJ KUPUJE BÖRDELE IN IGRLNICE.

Alfonzo vidi črno bodočnost za monarhe in žanje miljone, dokler je lepo vreme.

KUPIL JE FRANCOSKO LETO-VIŠOE.

Pariz, 13. okt. — Španski kralj Alfonzo kupuje na debelo bordele in igralnice za denar, ki nosijo miljone frankov dohodkov. Zdaj je prišlo na dan, da je španska tvrdka Marquet in Sini, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Tvrđka je pred kratkim kupila hotele in igralnice Henri Letellierja in Eugene Cornucheta v Deauville, glasovitem francoskem letovišču, ki je za Monte Karlo drugo največje gnezdo igralcev in prostitutk na svetu. V zadnjem avgustu je bil kralj Alfonzo gost v Deauville in zdaj je odprt, da je prišel tja kot lastnik, da si ogleda svoje bordele in igralnice za denar. Španskemu ljudstvu so pa pripovedovali, da se je prišel zdraviti, ker mu je "naporno" delo spodbudilo zdravje.

Letovišče San Sebastian je na francosko-španski meji in je odprt skoraj vso jesen in zimo.

Razne vesti.

VELIKO "ODKRITJE"?

Washington, D. C. — Organizacija, v kateri so združeni tovarnarji za konzerviranje živil, načnja v časnikih o velikem "odkritju", ki je bilo pridin gospodinjam že zdavnaj znano, katere niso dajale konzerviranih živil naravnost iz kositernih škatelj na mizo.

Organizacija izjavila, da je zdaj proč strah pred zastrupljenjem s s prijenim konzerviranim živežem. Najeli so baje trideset čenjakov in cel zbor pomagavcev, da so dognali, da je treba konzervirani živež izpostaviti močni vročini, da poginje v njem škodljivi bacili.

Stvar bi bili dognali lahko veliko ceneje. Vpravili bi lahko za

svet gospodinjo, ki se je izselila iz starega kraja v Ameriko in znakuhati, kaj ona napravi z golzem, ako je ostal opoldne in če ga prihodnje jutro ali pa še isti večer postavi na mizo, da ne povzroči bolezni ali zastrupljenja. Taka gospodinja bi jim blia povedala, da se v golazu napravijo stupene glivice in če golaž le pogreje, preden ga postavi na mizo, da se te glivice tako pomnože, da postanejo zdravju škodljive ali pa povzročijo celo zastrupljenje. Ako se pa golaž dobro prevre, preden ga postavi na mizo, je pa nevarnost za pokvarjenje šelodea polnoma izginila. Tako je z gromom, s fizioložno juho in ste drugimi jedini. Pri teh gospodinjih bi se lahko tudi naučili, kako je treba ravnati z mlekom, da ne škodi detetom, dasiravno ni ledu v hiši. Vse to bi se lahko izvršilo poceni. Ali v Ameriki je v navadi, da takti nasveti ne stejejo dosti, ker prihajajo od žen, ki so se izselile v Ameriko. Za božjo voljo, kaj bi pa počel trust, ki prodaja led in ledenišča omare, ako bi si znales gospodinju pomagati brez ledu. Mlade ameriške gospodinje bi tudi ne imelo časa za zabavo, kajti po sedanjih navadi kupijo četrtna pred prihodom moža k večernji konzervirana živila in jih stresajo na krožnik, ko pride soprog od dela domov: "Na, tukaj je večerja in je, če ne, pa gram na sodišče in se sodnijako ločim . . ."

Homatje na Kitajskem.

Amoy, Kitajska, 13. okt. — General Hsu Tsungči, eden bivših poveljnikov južnokitajske armade, je prišel revolto na svojo pest proti pekingški vladi in je okupil Fučou, glavno mesto province Fukien. Rebelni general ima na svoji strani okrog 10,000 mož.

Patrijarh se soli in Carigradu.

Carigrad, 13. okt. — Patrijarh grake cerkve se namerava preseliti iz Carigrada na goro Athos, ki se nahaja kakih 80 milij južno-vzhodno od Soluna in na kateri so veliki samostani.

Družni nevarno navdahnjenje.

Ogrski mislec Emerich Madach je češčen na Ograkem kakor kak "ogrski Goethe", posebno so proslavili po celih deželih stolnico njegovega rojstva. Madach ima res nekaj lepih del, ali glavno njegovo delo "Tragedija Orovka" ja vendar le nekak posnetek iz "Fausta". Bironovega "Manfreda" in "Kajna". Tragedija človeka se odigra v francoski revoluciji, je drama, v kateri sta vpletena Robespierre in Danton. Poleg tega je v nji tudi vpletens "Marseljeza" in več francoskih revolucionarnih pesmi.

V proslavo 10 letnice za Ma-

dachom so v Budapešti privedli v kraljevem gledališču "Tragedijo človeka", toda zlaj smolo, ki jo je imelo vodstvo gledališča. Ko so med petjem in godbo v operi prišli peveci na "Marseljezo", so vstali vsi udeleženci in skupno z gledališčimi igralci peli revolucionarno pesem. Na koncu je sledil tak aplavz, da so moralii "Marseljezo" ponoviti.

Vlada je skoraj podivila radi tega dogodka. Pred časom je bil sklican državni zbor, češ, da je že tu komunistična vstaja, sledile so arretacije voditeljev gledališča in pevecov ter najbolj navedenih izmed občinstva. Gledališče so zaprli za nedoločen čas, vsa Madachova dela pa zaplenili in uničili češ, da je bil Madach novaren pomnik (prej ni bil). Dobro, da je Madach že pred pol stoletjem mrtvev, sicer bi ga vlasta še dala obesiti ali ustreliti radi njegovega dela, ali pa bi moral mesto "Marseljezo" vpljeti v svoje pesnitve narodno Horthyjevo himno, v kateri so poslavljeni cerkevni knezi in je "muza" udarila po Judih.

Francoska misija v Rusiji.

Moskva, 13. okt. — Francoska

misija, katero vodi Edouard Herriot, župan v Lyonu in predsednik stranke francoskih radikalnih demokratov, je prvo znamenje bližnja Rusije in Francije. Herriot je obiskal vse sovjetske voditelje in jim dejal, da Francija podpira Sovjetske Rusije glede programa turških nacionalistov, kar tudi ruski program glede Dardane. Rekel je tudi, da vprašanje Dardane ne bo nikdar pravilno rešeno, dokler ne bo Rusija zavrnuta.

Herriot je brzojavil Poineareju v Moskvi, prosič ga, naj se pogleda,

da bo Rusija zastopana na dardanski konferenci. Poincaré je zgovoril, da se strinja z njenimi nazori glede Dardane in se je zahvalil sovjetski gostoljubnosti, ki je bila

toda v privatnih elevatorjih je bilo še veliko prostora za žito. Povdral je, da so pustili pšenico načnjo v železniških vozorih in jo niso razložili, dokler ni globa od strani železnic postala tako visoka, da so bili ljudje prisiljeni proti pšenico pod seno. Tako adaj spekulantje dolje drug drugega, ceno seveda plačajo konsumentje.

JERUS ZAHTEVA VEDNO VEC ŽRTVE KLJUB PROHIBICIJI.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mnogih drugih hotelov po vsej Evropi, v rokah kralja Alfonza.

Albany, N. Y. — V prvih sedem mesecih je letos umrl včljudi v državi New York New zaradi pijanosti v službi. San Sebastian, lastnica letovišča San Sebastian, hotela Claridge v Parizu in mn

BABICA.

Obrazi iz življenja na knetihi.

Spisala češki
BOŽENA NEMCOVA.Poslovni
FRANCE CEGNAR.

(Dalje.)

Na svitki stole in skrinje se je bala kaj postaviti, da ne bi se lešek pokazil, in steklenjak, v katerem je bilo toliko mnogovrstnih otročarj, stal je le v pohujšanju v sobi, tako je trdila babica. Otroci so zelo radi okoli njegi skakali in navadno kaj naredili, da jih je mati ostro karala. Vendar je rada sela za klavir, ko je pestovala. Nežiko, ker se je razplakan deta utolažilo, ako je posredni taster pritisnila. In Barbika je včasih nčila babico z enim prstom svirati: "To so konji, to so konji," in babica je kimala z glavo, pelia in vselej pristavila: "Kaj si ljudi vsega ne izmislijo! Človek bi misil, da je ptica notri zaprta; to doni kakor žvrgoljenje.."

Babica v to sobo nikdar ni stola, če ni trebalo. Ako ni imela zanaj ali doma nič opravila, najrajše je sedela v svoji kamari, ki je bila med kuhinjo in sobo za posole.

Njena kamra je bila po njenem okusu opravljena. Pri veliki plesi je bila klop in zraven stene postelja; pri peči za posteljo pomala skrinja in zraven druge stene Barbikina postelja, ker tudi Barbika je spala takoj. V sredi je stala lipova miza z podnožjem, in nad njo je visel od stropa gołobec, podoba svetega Duha. V kotu pri oknu je stal kolovrat s pršlico in pridivom na koželji, na žebli je bilo vretene, na steni nekoliko svetih podob, nad babičino posteljo sveto raspelo, s svetilecami ovenčano. Na oknu je zelenel muškat in bržavka in v platenih vrčeh so bila vsakovrsna semena, lipovo, "bezgovske" ejetje, kamilice in take reči, babičina lekarnica. Za vrati je vselej kositren kotlič s kropilno vodo. V mizici je bilo babičino živanje, svezek svetih pesmi, kr. - pot, nekoliko vrvic za kolovrat, kreda svetih treh kraljev in svečenica volčenica, katero je babica vedno imela pri roki in v hudem vremenu udigala. Na peči je bilo netilo s kresalom in žveplenkami. V sobi so sicer imeli netilne kliničke, ali babica ni hotela nič opravila in to plentano rečjo. Poskušala jih je enkrat, ali kdo ve, kako se je zgodilo, nāgal se ji je predpasnik, katerega je imela že pet in dvajset let, in toliko, da ni pri tem zadušila. Od te dobe ni včela več kliničkov v roke in si je napravljala netilo; otroci so ji znali starega pištana in delali žveplenke.

Ko je imela babica zopet navadno kresilo, legla je brez skribi. Otrokom je bilo to tudi ljubo, vsek dan so prašali babico, ali ne potrebuje žveplenek, da bi jih napravili.

Ali najbolj všeč je bila otrokom v babičini kamri pomala skrinja. Radi so gledali na rudeče pomalani akrinji modre in zelene evelice z rujavimi peresci, modre lillje in rudečerumene ptice med njimi; še bolj pa so se veseli, da je babica skrinjo odprila. In bilo je v njej tudi kaj videti! Od znotraj je bil pokrov ves napoljen s podobami in motivami, samimi darovi z boljših potov. In v njej je bilo predalec in v njem kake redi! Rodovnica, hčerina pisma z Dunaja, majhen platnen ſep, poln srebrnjakov, katere so babici v poboljšek poslali njeni otroci; ali srebrnjakov ona ni izdala, ampak v svoje veselje shrnila. Lesena škatka, v njej pet vrvic, na njih granatje in srebrna stvari podobe cesarja Jožefa in Marije Teresije. Kadar je to škatko odprla in to se je zgodilo všeles, kadar so jo prošili otroci, vselej je rekla: "Glejte, milii otroci, te granate mi je dal ranjki vaš ded, ko sva imela povrko, in ta tolar sem dobila iz roke cesarja Jožefa. To je bil vrl gospod, Bog mu daj večno luč! Ko umrem, bode vse to vaše," pristaivila je vselej zapirajo škatko. "Ali babica, kako pa je bilo, da vam je cesar dal ta tolar, povjetje nam to!" vprašala Barbika. "Le spomniti me tega, pa vam povem," odgovori babica.

Še je imela babica v predelu dva stara molka, nekaj trakov in med temi vedno kakih sladiči za otroke.

V skrinji je bilo babičino perilo in oblike. In vsi rabi, predpasniki, poletna oblačila, opredja (životi) in rute so bili lepo srav-

Razno.

Nemiri v Bulgariji. V nedeljo dne 17. sept. sta priredili v Trnovu stranksa zemljoradnikov in bulgarski meščanski blok, protestne shode glede vlade Stambolinskega. Meščanski blok tvorijo demokrati, narodni progresisti in radikalci, v ta namen, da vrčajo zemljoradniškega ministra predsednika Stambolinskega. Odločilni boj traja že eno leto. V poslednjem času pa je blok razvil živahnvo agitacijo. Zaraditega so se pričeli gibati tudi zemljoradniki. Za trnovski shod so blokali razvili silno agitacijo, tako, da je bila udeležba od obih strani velika, vendar so pa bili zemljoradniki v večini. Že ne vožnji v Trnovu so bili blokali v veliki nevernosti, ker je bilo povod po posajal zbrane mnogo zemljoradniške množice. Zemljoradniki so bili oboroženi s kosami in drugim orodjem. V Trnovu so blokali razvod na potem imeli zemljoradniški shod, na katerem je bilo nad 30.000 ljudi. Blokali so zvezali. Bulgarske vesti pripovedujejo, da so blokali v zvezi z Wranglovej. Zemljoradniki so napadli vlake ter zahtevali aretacijo bivših ministrov. Zemljoradnike je pomirjeval med potjo

minister Daskalov ter obljubil, da se bivši ministri postavijo pred sodišče. Shod zemljoradnikov je sklenil, da se morajo avertirati bivši ministri vojnih kabinetov Dančev, Gešov, Malinov in Kosturkov; dalje naj narodna skupščina sklene obtožiti krive katastrofe leta 1918; izdela naj se zakon za zaščito države. Bulgarska vlada je avertirala minstre bivših vojnih kabinetov. Kljub temu kakor so imeli demonstracije obsegajo značaj, ki jih je najbrže vladu forisala, se je vpostavil zopet mir. Demonstracije in nemiri niso imeli revolucionarnega značaja, marveč vse ti dogodki so le politični boj zemljoradniške vlasti na eni strani, na drugi pa prav tako reakcionarnega meščanskega bloka.

Položaj v Italiji. Po zadnji protestni stavki delavstva so dobili fašisti v Italiji precej na svoji moći. Fašisti tvorijo danes državo v državi in so dejansko celo močnejši kakor vlad. Zaradi teh dogodkov je nastalo tudi med organiziranim delavstvom nekaj zmode. Tako se je zveza italijanskih fašistov popolnoma odstrgala

od Zvezde dela. Zvezda dela je bila nekaka nevrstna strokovna komisija, ki je obsegala komuniste in socialistične organizacije.

Komunisti so pa pozneje osnovali

svojo lastno komisijo poleg stare zvezze strokovnih organizacij. Da bi se pa omogočale čisto ekonomiske skupne akcije proletariata, se je bila osnovana gorenja Zveza del, ki sta jo priznavali obe strokovni komisiji. Sedaj je železničarska zveza popolnoma izstopila iz te Zvezze ter s tem iz obih strokovnih komisij. To so storili železničarji zaraditega, ker so bili pri zadnji stavki najbolj prisaditi. Ob stavki so fašisti prijeli vzlakega železničarja, ki ni bil na delu, ga obozili na mestu, prepili, ranili, mu požgali pohištvo in vznili vse, zlasti tam, kjer jih je bilo množilo. Železničarska zveza je takoj potem čestitala D'Anunziju da se ni bil, ko je padel z balkona in nato posledia izstopno izjavilo Zvezde dela. Ali vse to ni nič pomagalo kaznovanju, je bilo nad 50.000 železničarjev. Kaže, da italijanski proletariat še ni izpeljal do dne žalce svojih muk. Po vseh teh dogodkih se utegne še ločiti Zvezde dela, po večini socialistična, od socialistične stranke, s katero ima poseben dogovor. Glavna delavska zveza očita socialistični stranki, da ima v parlamentu eno tretjino poslanov, pa niso vstanu rediti bedno delavstvo pred pohelenimi fašisti. Če Delavska Zveza prenehava sodelovati s stranko, s katero je doslej delala, bo to u-

Naročite ne in širite svoje glasile "Prosveto".

ZDRAVJE IN BOGASTVO

Precej pojasnil se je priobčilo zadnje čase o iznajdbah in čudovitih učinkih na človeški sistem po elementu poznarem kot "VITAMINES". Te iznajdbe so vodile do mnogočtevih zmesi izdelanih iz kvassa, ki so se preskusile v vseh večjih bolnišnicah s čudovitim uspehom.

Ko so te preizkušnje vrstile in je ljudstvo vživalo koristi zdravilnih kvasovih tablet, je skupina lekarniških kemikov v Chicagu in Indianapolisu prekuševala, še povečati te zdravilne koristi VITAMINES tabletov do prave popolnosti — smatrajči, da popolnost še ni dosežena. In njih dosega je YEASTOLAX — svetovno

NAJBOLJŠE ZDRAVILNE YEAST TABLETE.

YEASTOLAX je svetovno najboljše kvasovo zdravilno odvajalno sredstvo. Je najnovejši znanstveni napredek v zdravljenju s kvasom. Ni le bogat s svojimi Vitaminimi, temveč vsebuje precejšnje število visoko cenjene vrednosti za vzdržanje zdravja s tem čistilom — kakovosti, ki jih ne vsebujejo prav nobene druge kvas tablete. Narejene v okusnih tabletah — prijazne za vžiti in zmerne v delovanju. Otroci jih zelo ljubijo in njim veliko pomaga.

REVMATIZMA, ZAPRTNICE, SLABE PREBAVE, NADUHE, BRONKITE, TUROV,

ali ako so vaši živci na kak način bolni; ako želite imeti izvrstno čisto lepo barvo, tedaj poskusite en zavojeck NANEGLA SLAVENEGA ZDRAVILA YEASTOLAX.

Med raznimi drugimi stvarmi vsebuje YEASTOLAX največ in najzanesljivejši VITAMIN, katerega so svetovni izvedenci pripoznali kot absolutno potrebo za telesno življenje. Ljudje po vsem svetu so pronašli veliko pomoč z njegova uporabe in sedaj vživajo veselje in popolno zdravje in žilavost. YEASTOLAX vsebuje tudi lastnosti te, da najmanj ne ščipije in je prijazno odvajalno sredstvo in njega hitro delovanje je jamčeno.

Odvajalne snovi YEASTOLAXU so tako primešane z drugimi važnimi stvarmi za pomoč in vzdrževanje života, in to nareja te tablete veliko bolj priljubne od katerikoli do sedaj poznanih drugih iz kvasa narejenih zmesi.

Z vzdrževanjem vaše življenske moći z vživanjem YEASTOLAXA, bo vaš sistem upostavljen v obran proti vsem nevarnim bacilom, ki neprestano silijo na zasedo v človeški život; kjer naj bi razjedali vaš sistem in vam uničili življenje. Nikakor ni mogoče to prevč pojasniti, da vaš posameznik je dolžan sam sebi in svoji družini, vzdržati se zdravega čim največ je mogoče. Sestav človeka je nekak dudovit stroj, prilagojen vsakdanji nevarnosti, da oboli. Ampak vsled naših modernih metod s prekuhanjem hrane (z uničenjem za zdravje potrebnih vitaminov) in naše splošne navade uživanja hrane, naš život ne dobi niti polovico te prilike in posledica je, da prihajajoči bacili in njih posledice mnogokrat dobe nas, ne zavarovane, ter kaj lahko dosežajo svoj cilj.

NAJBOLJŠI VITAMIN YEAST

V vodi raztopljalno Vitamin B, se nahaja v veliki meri v YEASTOLAXU in je sredstvo, ki vsebuje moč za boljšanje životnih živcev in notranjih kožic, da se lahko obvarjujejo pred bolesnijo ter popolnoma in izključno je potreben za odvrnitev nevarnih posledic zdrave civilizacije. Izvrstno urejene, za želodec potrebne snovi, primešane v YEASTOLAX, je torej najizvrstnejša za jačanje života teh vrst. Ako imate slab ali delikanen želodec ali sploh ako je vaš želodec iz reda, YEASTOLAX vam čudovito pomaga, da se ovezete k novi osebi.

darec za pokret. Zbor železničarjev je pa izstop iz Zvezze odloknil.

Temnikolej sid v Atenah. —

Temnikolej je bil grški vojaški generalnik in državnik, ki je živel 500 let pred Kristusom. Dal je mnogo na kiparsko umetnost, kolikor se razvidi iz raznih izkopin.

Pred nedavnim je nek atenski meščan kopal tla, da si zgradil klanico, pri čemer je prikopal do velikega sidu s celo skupino stebr in soh. Muzejsko vodstvo je takoj odredilo odkopavanje in našli so dragocene stvari. Odken zid s stebr in sohami je bil zgrajen 510 let pred Kristusom, je iz čistega belega marmora in brez dvoma eno najkrasnejših del tedanjega časa. Kipi so v skupinah in posamezni. Nekaj skupina na visokih stopnicah ob strani stebr na primer predstavlja skupino šest mladeničev pri granju z žogo, druga skupina sta rokoborec, katera navdušuje dva druga mladeniča. Na tretji strani sidu sedita dva dečka; držede za naskok pripravljena pa na ječe se načko. Gledalec se vzpenja nad dečka in so pozorni na bližnjo bitko med mačkom in pašemo. Vse skupine so prestavili v muzej.

Naročite ne in širite svoje glasile "Prosveto".

Za hitrejše upoznavanje YEASTOLAXA v vseh krajih smo se odločili za gotovo dobo dati vsaki osebi, ki nam pošlje \$1.00 za pokritje troškov za zavoj tega zdravila.

POPOLO NOMA ZASTONJ 50,000.00 RUBLJEV

Ruski rubl je bil nekdaj vreden 55c, kar znača gornja vrednost po tedanji ceni -27,500.00.

Shranite ta denar; mnogo posameznikov je napravilo srečo s kupovanjem denarja tujih držav. Splošno se domneva, da \$50,000,000.00 vrednosti radijuma je bilo iznajdenega v Rusiji in česopis smerzja na velike ameriške projekte za olje in druge industrije, ki se nameščava uvesti v Rusijo. Chicagska Tribuna dne 12. sept. opozarja na novi kanal, ki je bil pravokar odprt za plovbo med Rusijo, Nemčijo, Perzijo in Srednjo Azijo, kar daje nove prilike za dobavo sirovega materiala za rusko-nemško zvezo, posebno olje, magnanese in baker in z odprtjem bogate persijske in srednje azijatske trgovine za Nemčijo in Rusijo. Pomislite, kaj vse to pomenja, skoraj gotovo vam ni mogoče prezreti te prilike, dobave rubljev.

POVRNJESENJE DENARJA JAMČIMO.

Mi želimo vsaki osebi v Ameriki, ki potrebuje zdravila poslati po en zavoj našega YEASTOLAXA. Mi smo se poslužili te vrste oglašanja, da hitrejše seznamimo ljudstvo s tem zdravilom. Cudovita tonika in zdravstvene snovi v YEASTOLAXU so vredne mnogokrat to ceno. Vi boste zelo zadovoljni s tem — mi vam jamčimo.

50.000 rubljev se vam ponudi kot posebna ugodnost. Ti vas ne stanejo niti en cent. Cena zavoju YEASTOLAXA je vseeno \$1.00. Mi vam jamčimo, da boste še več kot zadovoljni ko boste imeli zavoj teh zdravje zidajočih tablet.

Izpolnite tu spodnji naročilni kupon in pošljite nam takoj. Priložite \$1.00, za kar boste sprejeli zavoj YEASTOLAXA in \$50.000.00 rubljev brez odloga. Zadovoljstvo jamčimo ali pa vrnemo denar. Zapomnite si, ta ponudba je le začasna, torej v korist vašega zdravja in za bodočnost, storite to še danes.

1.000.000.00 ruskih rubljev ZASTONJ z \$2.00 naročilom YEASTOLAXA, dokler nam rublji ne poidejo. Mi si pridržimo vse pravice, da vam povrnemo denar, ako naša zaloga ruskih rubljev poide predno prejmemo vaše naročilo.

YEASTOLAX COMPANY

1253 So. Michigan Avenue, Dept. M. 442. CHICAGO, ILL.
IZPOLNITE TA KUPON

YEASTOLAX COMPANY,
1253 So. Michigan Avenue,
Dept. M. 442, Chicago, Ill.

Prosim, pošljite mi zavoj YEASTOLAX in 50.000.00 ruskih rubljev. Priloženo najdete \$1.00. Vi mi vrnete denar, ako ne bom zadovoljen.

Ime _____

Naselje _____

Mesto _____

Država _____

Pošljite lahko tudi v poštnih znamkah.

Najboljša Cigaretta